

“... ”

T.C. Anayasası'nın Cumhuriyet'in nitelikleri başlıklı 2. maddesinde 'Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.' hükmüne yer verilmektedir. Söz konusu Anayasa hükmünde yer alan ve henüz anlamı ve kapsamı konusunda fikir birliğine varılamamış kavramlardan bir tanesi de 'Hukuk Devleti' ilkesidir. Anayasa Mahkemesi Hukuk devleti ilkesini genel olarak 'insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyucu adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmekle kendisini yükümlü sayan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan devlet' (E: 1976/1, K: 1976/28 25/5/1976) şeklinde tarif etmektedir. Görüldüğü üzere Anayasa Mahkemesince de 'Hukuk Devleti' kavramı tanımlanmamakta sadece bu kavramın temelini oluşturan unsurlar sıralanmaktadır. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin sonraki kararlarında da belirginleştiği üzere 'hukuk devleti' ilkesini oluşturan unsurlar zamanla, değişmekte ve çağın gelişimine göre yeni şartlar eklenebilmektedir.

T.C. Anayasası'nın 2. maddesinde yer alan ve genel olarak tarifi yukarıda belirtilen 'Hukuk Devleti' kavramının içeriğini oluşturan şartlardan bir tanesi de latince deyiimiyle 'Ne Bis İn İdem' ilkesidir. Aynı eylemde ve konudan dolayı mükerrer yargılama ve cezaya çarptırmaya izin verilmemesi anlamına gelen bu ilke ilk bakışta sadece ceza hukuku kapsamında verilen cezaları ilgilendiren bir ilke olarak görünmekte ise de disiplin hukukunun ceza hukuku ilişkisi dikkate alındığında aynı ilkenin Hukuk Devleti'ni gerçekleştirilmesi açısından disiplin hukukunda da yer alması gerektiği açıktır. Ancak burada anlatılmak istenen ceza yaptırımının yanında idarece ayrı bir yaptırım uygulanması değil idarece işlenen tek fiil nedeniyle birden fazla ceza yaptırımı uygulanmasıdır. Çünkü disiplin cezasına temel oluşturan eylem ya da davranış şeklindeki idari ihlal, aynı zamanda ceza hukukunda suç sayılabilir. Bu durumda disiplin cezası yanında bir de cezai yaptırım uygulanabilir. Bu iki yaptırımın türü, sebep, sonuç, hukuksal dayanak, amaç ve usul açısından birbirlerinden farklıdır. Anayasa'nın 2. maddesinde Hukuk Devleti kavramı kapsamında uyulması zorunlu ilkeler arasında yer alan 'bir suçtan dolayı bir ceza verilir ilkesinin' tamamiyle disiplin hukuku açısından ihlal edilmesi bu bağlamda da disiplin cezasına neden olabilecek bir fiilden dolayı ayrı ayrı iki disiplin cezası sonucunu doğurabilecek işlem tesisine gidilmesinin hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı açıktır.

Evrensel bir hukuk kuralı olan "Ne Bis İn İdem" prensibi, disiplin hukukunda da uygulanması gereken genel bir ilke olup, bu ilke uyarınca suç teşkil eden bir fiile tek bir ceza tayin edilmeli, eğer bir fiil ile kanun veya kanunların değişik hükümleri ihlal edilmişse, bu durumda en ağır cezayı gerektiren kanun hükmü uygulanmalıdır.

Bu açıklamalar ışığında yukarıda belirtilen 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 12/1 (a) "(1)Aşağıda belirtilen durumlar disiplinsizliği alışkanlık haline getirme olarak kabul edilir ve personel hakkında meslekten çıkarma cezası yetkili disiplin kurullarınca verilir: En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son bir yıl içinde yirmi disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam oniki defa veya daha fazla disiplin cezası almak." maddesi uyarınca en son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son bir yıl içinde alınmış olan yirmi disiplin cezası puanı alan kişilerin meslekten çıkarılacağı öngörülmüştür.

Yukarıda belirtildiği üzere davacı tarafından farklı tarihlerde işlemiş olduğu tek fiil nedeniyle 1- “Üç Günlük Aylık Kesimi” disiplin cezası alması uygun görülen personele ayrıca 3 disiplin ceza puanı, 2-”Bir Günlük Aylık Kesimi” disiplin cezası alması uygun görülen personele ayrıca 3 disiplin ceza puanı, 3- “24 Ay Uzun Süreli Durdurma” disiplin cezası alması uygun görülen personele ayrıca 5 disiplin ceza puanı, 4 “Bir Günlük Aylık Kesimi” disiplin cezası alması uygun görülen personele ayrıca 3 disiplin ceza puanı, 5-”Bir Günlük Aylık Kesimi” disiplin cezası alması uygun görülen personele ayrıca 3 disiplin ceza puanı, 6- “Uyarma” disiplin cezası alması uygun görülen personele ayrıca 1 disiplin ceza puanı, 7 “Bir Günlük Aylık Kesimi” disiplin cezası alması uygun görülen personele ayrıca 3 disiplin ceza puanı verildiği, söz konusu fiiller ile hem disiplin cezaları verildiği hem de ceza puanlarının toplamının 21 ceza puanı aldığından bahisle davacının meslekten çıkarıldığı görülmektedir.

Bu durumda, tek eylemin aynı kanunda düzenlenen iki farklı ceza ile cezalandırılmasına yol açan söz konusu düzenlemenin, evrensel hukuk kuralları ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;

- Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca bakılmakta olan davada uygulanacak kural olan, 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 12/1 (a) “(1)Aşağıda belirtilen durumlar disiplinsizliği alışkanlık haline getirme olarak kabul edilir ve personel hakkında meslekten çıkarma cezası yetkili disiplin kurullarınca verilir: En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son bir yıl içinde yirmi disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam oniki defa veya daha fazla disiplin cezası almak.” hükmünün, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu kanaatiyle, anılan Kanun hükmünün iptali talebiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına,

- Anayasa Mahkemesinin konu hakkında vereceği karara kadar işbu davanın esası hakkında verilecek hükmün geri bırakılmasına (ertelenmesine), beş ay içinde Anayasa Mahkemesince bir karar verilmezse davanın yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırılmasına,

- İşbu kararın birer örneğinin taraflara tebliğine,

- 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usûlleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca işbu kararın aslı ile birlikte, işbu karara ilişkin görüşme tutanağının, dava dilekçesinin ve dosya içindeki diğer tüm evrakların onaylı örneklerinin dizi listesine bağlanarak Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

28/10/2020 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.”